

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

1000 София, бул. "Княз Дондуков" № 52 Телефон: 0700 18 700 Факс: (02) 9859 3099

Изх.№ 04-13-50#1
07.11.16г.

ДО
ТЕРИТОРИАЛНА ДИРЕКЦИЯ НА
НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА
ПРИХОДИТЕ

.....

ДО
ДИРЕКЦИЯ „ОБЖАЛВАНЕ И
ДАНЪЧНО-ОСИГУРИТЕЛНА
ПРАКТИКА”

.....

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО: Определяне на приложимото законодателство по Спогодба за социална сигурност между Република България и Черна гора

На 01 февруари 2016 г. в София беше подписана Спогодба за социална сигурност между Република България и Черна гора (Спогодбата). Законът за ратифициране на спогодбата е приет от 43-то Народно събрание на 21 юли 2016 г. - ДВ, бр. 61 от 2016 г. Спогодбата е в сила от 1 октомври 2016 г., обн. ДВ. бр.80 от 11 октомври 2016 г. и от тази дата в отношенията между Република България и Черна гора престава да бъде валидна Конвенцията за социално осигуряване между Народна република България и Федеративна народна република Югославия, сключена в Белград на 18 декември 1957 г.

Национална агенция за приходите (НАП) е компетентна да определя приложимото законодателство по спогодбата и да издава съответното удостоверение.

Процедурните правила за прилагане на спогодбата са въведени с административно споразумение между двете договарящи държави (Административно

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

споразумение за прилагане на спогодбата между Република България и Черна гора за социална сигурност).

1. Териториален обхват

Спогодбата се прилага на територията на Република България и Черна гора.

2. Материален обхват

Спогодбата се отнася към законодателството, което е посочено в чл. 2 (1) от нея.

2.1. По отношение на Република България:

- за медицинските услуги извън обхвата на задължителното здравно осигуряване;
- за медицинската помощ в обхвата на задължителното здравно осигуряване;
- за държавното обществено осигуряване за временна неработоспособност, майчинство, старост, инвалидност, трудова злополука, професионална болест, безработица и смърт, и
- за месечните семейни помощи за деца.

2.2 По отношение на Черна гора:

- здравно осигуряване, здравеопазване и майчинство;
- пенсии и осигуряване за инвалидност;
- трудови злополуки и професионални болести;
- обезщетения при безработица;
- детски помощи.

Тази Спогодба е приложима за което и да било законодателство, включително изменящо или допълващо законодателството, посочено в чл. 2, алинея 1 на Спогодбата.

3. Персонален обхват

Спогодбата се прилага спрямо всяко лице, което е или е било подчинено на законодателството на Република България или Черна Гора, както и спрямо лица, чиито права произтичат от правата на първите лица (основание чл. 3 от Спогодбата).

4. Еднакво третиране

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

При прилагане на законодателството на едната Договаряща държава гражданите на другата Договаряща държава са равнопоставени на нейните граждани.

5. Определяне на приложимото законодателство

Приложимото законодателство се определя според разпоредбите на Част II от Спогодбата, при условие че е налице трансгранична ситуация (движение по повод трудова активност между договарящите страни, извършвано от лица, попадащи в персоналният обхват на спогодбата).

Вследствие от определяне на приложимото законодателство се определя договарящата страна, в която се дължат задължителните осигурителни вноски съобразно материалния обхват на спогодбата.

5.1. Общи разпоредби относно наети и самостоятелно заети лица

Съгласно чл. 6 от Спогодбата по отношение на лице, което упражнява трудова дейност като наето или самостоятелно заето лице на територията на едната договаряща държава, дори и когато пребиваването на наетото или самостоятелно заетото лице или седалището на работодателя се намира на територията на другата договаряща държава, се прилага законодателството на първата Договаряща държава.

5.2. Изпращане

Когато работодател, чието седалище е на територията на едната договаряща държава, изпраща свой служител да работи на територията на другата договаряща държава, такова лице се подчинява на законодателството на първата договаряща държава за период, определен от споразумението, въз основа на което служителят е изпратен, и който не надвишава 24 календарни месеца от датата на изпращане, както ако той/тя е бил(а) назначен(а) на нейната територия (чл. 7, ал. 1 от Спогодбата).

Ако лице, което е самостоятелно заето в една от договарящите държави, се премести в другата договаряща държава с цел временно осъществяване на дейността си там, това лице се подчинява на законодателството на първата договаряща държава за период, който не надвишава 12 календарни месеца, както ако той/тя е самостоятелно заето лице на нейната територия (чл. 7, ал. 2 от Спогодбата).

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

След подадено искане от наетото лице и работодателя или самостоятелно заетото лице, компетентната институция издава удостоверение за приложимото законодателство. Копие от удостоверението се изпраща на другата компетентна институция (основание чл. 4 от административното споразумение).

5.3. Екипажи на въздушен или наземен транспорт

Членовете на екипажа на въздушен или наземен транспорт, осъществяващи пътувания за компания, развиваща дейности с въздушен, сухопътен или железопътен транспорт, се подчиняват на законодателството на договарящата държава, където се намира седалището на работодателя.

След подадено искане от лицето и работодателя, компетентната институция издава формуляр, удостоверяващ приложимото законодателство. Копие от удостоверението се изпраща на другата компетентна институция.

5.4 Екипажи на кораби

Спрямо членове на екипажа, както и други лица, наети на борда на плавателен съд, се прилага законодателството на договарящата държава, под чийто флаг корабът плава.

По отношение на лицата, ангажирани с натоварването, разтоварването, ремонта, основния ремонт или контрола върху плавателен съд в пристанище на едната договаряща държава и плаващ под флага на другата договаряща държава, се прилага законодателството на договарящата държава, в чието пристанище се намират (чл. 7, ал. 5 от Спогодбата).

В тези случаи не се издава удостоверение за приложимото законодателство.

5.5. Държавни служители

По отношение на държавните служители, приравнените към тях лица, лицата, наети в други публични служби и официалните представители, изпратени на територията на другата Договаряща държава, се прилага законодателството на Договарящата държава, която ги е изпратила.

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

След подадено искане компетентната институция издава и връчва на заинтересованите лица формуляр, удостоверяващ приложимото законодателство, като копие от същия се изпраща на другата компетентна институция.

5.6 Лица, наети в дипломатически представителства и консулства

Съгласно чл. 8, ал. 1 от Спогодбата спрямо лицата, назначени в дипломатически представителства и консулства, членовете на техните семейства, както и лицата, наети като персонал в частните домове на членовете на тези представителства и консулства, изпратени на територията на другата договаряща държава, се прилага законодателството на изпращащата договаряща държава.

По отношение на посочените по-горе работници, които не са изпратени от другата държава, се прилага законодателството на договарящата държава, на чиято територия се намират дипломатическото представителство и консулството. Разпоредбата на чл. 8, ал. 3 от Спогодбата дава възможност на тази категория лица, които са граждани на договарящата държава, на която принадлежи дипломатическото представителство или консулство, в срок три месеца от деня на постъпването им на работа или от датата на влизане в сила на тази спогодба, да изберат за тях да се прилага законодателството на тази договаряща държава.

В случаите по чл. 8, ал. 1 и 3 от Спогодбата компетентната институция издава и връчва на заинтересованите лица формуляр, удостоверяващ приложимото законодателство, като копие от същия се изпраща на другата компетентна институция

5.7. Изключения

В чл. 9 от Спогодбата е предвидена възможност при съвместно искане на осигуреното лице и неговия работодател или при искане на самостоятелно заето лице компетентните органи на договарящите държави да постигнат споразумение да направят изключение при прилагане на членове 6 и 7 на тази Спогодба.

Исканията за издаване на удостоверения за определяне на приложимото законодателство по спогодбата се подават в Централно управление на НАП.

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

Удостоверенията се издават в Република България от компетентната териториална дирекция (ТД) след становище на Изпълнителния директор на НАП или упълномощено от него лице, а в Черна гора от компетентното организационно звено на Фонда за здравно осигуряване.

Съгласно разпоредбата на чл. чл. 4, ал. 3 от Споразумението, удостоверение за приложимото законодателство може да се издаде и за минал период.

Адресът на черногорската компетентна институция, до която съответната ТД на НАП следва да изпраща копие от издадените удостоверения, е:

Centrala Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore
Vaka Đurovića b.b,
81000 Podgorica
Crne Gore

ПРИЛОЖЕНИЕ: Удостоверение за приложимото законодателство BG / MNE
101.

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА НАП:

/БОЙКО АТАНАСОВ/

СПОГОДБА МЕЖДУ ЧЕРНА ГОРА И РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА СОЦИАЛНА СИГУРНОСТ
SPORAZUM IZMEĐU CRNE GORE I REPUBLIKE BUGARSKЕ O SOCIJALNOM OSIGURANJU

УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ПРИЛОЖИМО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО ⁽¹⁾
POTVRDA O PRAVNIM PROPISIMA KOJI SE PRIMJENJUJU

Спогодба: чл. 7, ал. 1, 2, 3 и 6; чл. 8, ал. 1 и 3; чл. 9
Административно споразумение: чл. 4, ал. 1

Sporazum: član 7. st. 1, 2, 3. и 6. član 8. st. 1. и 3. и član 9
Административни споразум: члан 4. став 1.

Единен граждански номер (ЕГН)
Личен номер на чужденец (ЛНЧ)
Служебен номер
Jedinstven broj građana (EGN)
Lični broj stranaca (LNC)
Službeni broj

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Личен осигурителен номер на лицето (ЈМБ)
Jedinstveni matični broj (JMB)

1. **Осигурено лице**
Osiguraniк

наето
zaposleni

самостоятелно заето
samostalna djelatnost

1.1. **Фамилия / Porodica**

1.2. **Име / Ime**

Презиме / Prezime

1.3. **Дата на раждане / Datum rođenja**

1.4.. **Адрес ⁽²⁾ / Adresa**

1.5. **Идентификационен номер (за самостоятелно заето лице)**
Poreski identifikacioni broj (za samostalnu djelatnost)

2. **Работодател в Република България / Poslodavac u Republici Bugarskoj**

2.1. **Наименование на работодателя / Naziv poslodavca**

2.2. **Идентификационен номер / Poreski identifikacioni broj**

2.3. **Адрес ⁽²⁾ / Adresa**

3. **Poslodavac u Crnoj Gori / Работодател в Черна Гора**

3.1. **Наименование на работодателя / Naziv poslodavca**

3.2. **Идентификационен номер / Poreski identifikacioni broj**

3.3. **Адрес ⁽²⁾ / Adresa**

4. **За осигуреното лице по т. 1 са приложими българските правни разпоредби**
Za osiguraniка pod tačkom 1. Važiće bugarski pravni propisi

4.1. **за периода: от**
u periodu: od

до
do

4.2. в съответствие с член:
u skladu sa članom:

7(1) 7(2) 7(3) 7(6) 8(1) 8(3) 9

от Спогодбата между Република България и Черна Гора за социална сигурност
Sporazuma između Republike Bugarske i Crne Gore o socijalnom osiguranju

5. Институция в Република България/ Nosilac u Republici Bugarskoj

5.1. Наименование / Naziv

5.2. Адрес / Adresa

Дата
Datum

Печат
Pečat

Подпис
Potpis

УКАЗАНИЯ UPUTSTVO

- (1) Формулярът се попълва от компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите в Република България и се връчва на осигуреното лице или работодателя.
- (2) Пощенски код, населено място, улица, номер.